

Faut-il rester unis ? – Talmud et Humanisme demain au café des Psaumes

L'unité ne risque-t-elle pas d'appauvrir les débats ? Mais d'un autre côté, n'avons-nous pas besoin d'être tous unis derrière la vérité ? Encore faudrait-il pouvoir identifier la vérité... Nous étudierons demain la célèbre sougya (passage du talmud) qui dit « les paroles de Hillel comme celles de Chamaï sont des expressions de la vitalité de l'enseignement divin » qui figure dans le traité Erouvin, et nous explorerons la suite de ces événements telle qu'elle est décrite dans le traité Yébamot.

Erouvin 13b

Rabbi Abba a dit Chemouel a dit trois ans se sont partagés la maison de Hillel et la maison de Chamaï ceux-ci disent la halaHa est comme moi et ceux-ci disent la halaHa est comme moi une fille de voix est sortie et à dit celles-ci et celles-ci sot les paroles de dieux vivants et la halaHa est comme la maison de Hillel et pourtant du fait que celles-ci et celles-ci sont les paroles de dieux vivants pour quoi ont mérité l'école de Hillel de fixer la halaHa comme eux parce que ils étaient accommodants et patients et qu'ils répètent leurs paroles et celles de l'école de Chamaï et non seulement mais encore ils font précéder les paroles de l'école de Chamaï à leurs paroles comme celle qu'on a enseignée celui dont la tête et la plus grande partie sont dans la souka et sa table est dans la maison la maison de Chamaï exclut et la maison de Hillel valide ils ont dit la maison de Hillel à la maison de Chamaï il n'est était pas ainsi quand les ancien de l'école de Hillel et les anciens de l'école de Chamaï allèrent visiter Rabbi YoHanan ben aHoranit et le trouvèrent assis et sa tête et sa plus grande partie sont dans la souka et sa table est dans la maison ils ler dirent la maison de Chamaï de là une preuve et aussi ils lui dirent si ainsi tu te comportes tu n'as pas accompli le commandement de la Souka de toute ta vie pour t'enseigner que tout qui s'humilie HKB"H l'élève et tout qui s'élève HKB"H l'humilie....

yébamot 14a

Celui qui dit ils l'ont fait est celle de Rabbi Yochoua qui dit on le surveille pas après une fille de voix et celui qui dit ils l'ont fait on a lu ici ne faites pas de sectes ne faites pas de groupuscules groupuscules Abbayé a dit et si on dit ne faites pas de sectes comme deux maisons du droit dans une ville unique ceux-ci enseignent comme les paroles de la maison de Chamaï et ceux-ci enseignement comme les paroles de la maison de Hillel mais deux maisons du droit dans deux villes il n'y a pas de problème Rabba lui a dit et quoi que la maison de Chamaï et la maison de Hillel étaient comme deux maisons du droit dans une seule ville mais Rabba lui a dit quand on dit ne faites pas de sectes c'est comme une maison du droit dans une ville une partie enseigne comme les paroles de la maison de Chamaï et une partie enseigne comme les paroles de la maison de Hillel mais deux maison du droit dans une ville unique il n'y a pas de problème

א"ר אבא אמר שמואל שלש שנים נחלקו ב"ש וב"ה הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותן] יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים הן והלכה כב"ה וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן מפני שנוחין ועלובין היו ושונים דבריהן ודברי ב"ש ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן כאותה ששנינו מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית ב"ה שמאי פוסלין וב"ה מכשירין אמרו ב"ה לב"ש לא כך היה מעשה שהלכו זקני ב"ש וזקני ב"ה לבקר את ר' יוחנן בן החורנית ומצאוהו יושב ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית אמרו להן בית שמאי (אי) משם ראיה אף הן אמרו לו אם כך היית נוהג לא קיימת מצות סוכה מימך ללמדך שכל המשפיל עצמו הקב"ה מגביהו וכל המגביה עצמו הקב"ה משפילו כל המחזר

ואי בעית אימא לאחר בת קול מ"ד לא עשו דהא נפקא בת קול ומ"ד עשו רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול ומ"ד עשו קרינן כאן (דברים יד, א) לא תתגודדו לא תעשו אגודות אגודות אמר אביי כ"י אמרינן לא תתגודדו כגון שתי בתי דינים בעיר אחת הללו מורים כדברי ב"ש והללו מורים כדברי ב"ה אבל שתי בתי דינים בשתי עיירות לית לן בה אמר ליה רבא והא ב"ש וב"ה כשתי בתי דינים בעיר אחת דמי אלא אמר רבא כי אמרינן לא תתגודדו כגון ב"ד בעיר אחת פלג מורין כדברי ב"ש ופלג מורין כדברי ב"ה אבל שתי בתי דינין בעיר אחת לית לן בה